(Nro. 117.)

GAZETA LWOWSKA.

W Poniedziałek Nro. 58. 21. Maia 1821.

Wiadomości kraiowe.

Ze Lwowa. — Do obsadzenia mieysca Protokolisty Rady C. K. Sądu Szlacheckiego we Lwowie z roczną pensyią Ośmset ZR. w mon. konw. i prawem posunienia się do większey pensyi Dziewięciuset ZR. w m. k. rospisany iest konkurs. Staraiący się o to mieysce C. K. Urzędnicy, podać maią swoie prośby należnie udowodnione przez Władze, którym bezpośrednie podlegaia, inni zaś wprost do rzeczonego Sądu Szlacheckiego w ciągu 4 tygodni od dnia ninieyszego obwieszczenia.

Wiadomości zagraniczne.

Królestwo Oboiey Sycylii.

Naynowsze wiadomości z Sycylii, nadeszłe do Neapolu na d. 24. z. m. bardzo są zaspokaiaiące względem sposobu myślenia mieszkańców tey wyspy. Wielkorządzca Królewski Kardynał Gravina umie z zapałem utrzymać spokoyność i porządek i powszechnie iest lubionym. Kardynał ten wydał niedawno obwieszczenie przypominaiące, że ogłoszone dawniey ustawy przeciwko taynym towarzystwom w zupełney zostaią mocy.

W ostatnich czasach uwięziono wiele osób w Neapolu. Pomiędzy uwięzionymi, iak mówią: iest były Prezydent Parlamentu Borelli, były Minister woyny Jenerał Colleta i Jenerał Vairo.

Eskadra Francuzka stała wciąż w zatoce Neapolitańskiey; z Angielskiey kilka okrętów odpłynęło do Malty.

Królestwo Sardyńskie.

Gazeta Turyńska zawiera pełno doniesień o radości, które okazywano w różnych miastach Piemontu z powodu przywróconego porządku rzeczy. W Alexandryi odśpiewano na d. 15. Wielką Mszą z Tedeum, na którey znaydował się Jenerał Porucznik Hrabia Bubna, Jenerał Porucznik Lilienberg, dowódzca tey twierdzy i cały korpus Officerów Austryiackich. W Oeglia oświecono miasto i pobliskie domy wieyskie; w Acqui przyięto na d. 12. nayuprzeymiey 200 strzelców Tyrolskich 1 szwadron huzarów. — Gazeta Medyiolańska z d. 25. Kwietnia donosi z Genui, że sale słuchalne tamecznego Uniwersytetu, a nawet sala Kliniki w szpitalu Pammatone zamknięte zostały do dalszych rozkazów.

Dnia 23. weszła tamże brygada grenadyierów gwardyi, stoiąca w Novarra, składa się z 1500 ludzi a ma bydź do 3000 powiększoną. Officerowie brygady imienia Królowey, daią uczty Officerom brygady granadyierów iako też Officerom Piemontskim lekkiey iazdy i strzelców.

Dnia 17. Kwietnia, przeszło dwa oddziały Królewskich karabiniierów i dragonów Piemontskich przez Parmę ciągnących z Modeny do Turynu. Waleczni ci woiownicy, niezachwianey wierności ku swoiemu Monarsze, po zapadłych rozruchach w Genui w ostatnich dniach Marca opuścili to miasto i udali się pod dowodztwem Podpułkownika Richieri i Rotmistrza Margrabiego Sommariva ranionego mocno w potyczce z buntownikami, przez Sarzana i Lucca do Modeny, dla złożenia Jego Królewicowskiey Mości Xięciu Genevois hołdu wierności i swoich usług. Teraz powracaią oni do swoiey Oyczyzny przekonani, że dopełnili powinności i pewni, że i tam zyskaią przyzwolenie wszystkich dobrzemyślących.

Miasto Turyn prosiło Xięcia Genevois o zezwolenie wysłania do niego Deputacyi; Xiąże odpowiedział, że dla oszczędzenia teyże Deputacyi dalekiey podróży przyymie ią gdy się zbliży do Stolicy. Stosownie do tego oświadczenia postanowił dekuryionat wynurzyć na pismie Xięciu uczucia swoie. Xiąże odpowiedział z Modeny pod d. 21. Kwietnia Syndykom miasta, że zadowolniony iest tak z wynurzonego mu na pismie sposobu myślenia, iakoteż z ich roztropnego postępowania podczas rozruchów, że stosuiąc się do ich życzenia przybędzie ile będzie mogł nayprędzey do Stolicy dla złożenia w pośród nich Naywyższemu dziękczynień za szczęśliwy obrot rzeczy,

)(

i że dobro kraiu będzie miał za naypierwszy przedmiot swoiey oycowskiey troskliwości.«

Arcybiskup Genueński nakazał dziękczynne modlitwy za otrzymaną zmianę przy pomocy boskiey Opatrzności i szczególnieyszey opiece Nayświętszey Maryi Panny. W modlitwach, gdzie wspomniany bywa Xiążę Genevois, podług woli iego należy namienić w słowach: *Famulus tuus Dux Carolus Felix.*

Włochy.

Podług wiadomości z Rzymu z d. 28. Kwietnia Król Jmć Oboiey Sycylii znaydował się ciągle w tem mieście. Odiazd tego Monarchy do Neapolu ma pewnie nastąpić w pierwszéy połowie Maia.

Jego Świątobliwość doznaie pożądanego zdrowia i dopełniał sam wszystkich obrzędów w Wielki Tydzień w kaplicy Sixtusa i Pawła; którym obecnymi byli: Król Jmć Oboiey Sycylii, Xiężna Florydyia, Następca Tronu Bawarskiego, Xiążę Maxymiliian Saski z swoiemi córkami, Xiążę Henryk Pruski i t. d.

Przybył do Rzymu Opat Inglesi wysłany przez Biskupa Louisianny Dubourga do Europy, dla zebrania składek na wsparcie wielu urządzeń założonych przez tego szanownego Biskupa w rozległey iego dyiecezyi, służących ku nawracaniu licznych pokoleń dzikich ludzi; iadąc przez Paryż był także w Laybachu, gdzie pobożna myśl obecnych tamże Monarchów i innych Xiążęcych osób nagrodziła hoynie iego usiłowania. Tu zaś przyiechał dla tego, aby przed swoim powrótem do S. Louis nad rzeką Missouri, gdzie iest siedziba nowo utworzonego Biskupa zdał sprawę Oycu Świętemu ze skutków swoiego poselstwa do Europy.

Podług wiadomości z Florencyi Jego Cesarzowicowska Mość W. Xiążę Toskański przyszedłszy zupełnie do zdrowia ze swoiey słabości, wyiechał na d. 24. rano aż do Arrezzo przeciwko swoiéy dostoyney małżonce, Xiężniczce Maryi Ferdynandzie, która ze swoim dostoynym Oycem, Xięciem Maxymiliianem Saskim powracała z Rzymu do Florencyi. Dnia 26. przybyły wszystkie wysokie osoby do Florencyi, gdzie wysiadły w pałacu Pitti i wieczorem w towarzystwie Xięztwa Carignan zaszczycili swoią obecnością teatr della Pergola.

Portugaliia Brazyliia i Algarbiia.

Pewna gazeta Francuzka zawiera: »Naynowsze listy z Lizbony nie zawieraią nic zaspokaiaiącego względem tamecznego stanu rzeczy. Zdaie się, że uchwały Stanów co się dotycze praw feudalnych sprawiły wielką niechęć w wielu rodzinach, które będąc pierwey w dobrym stanie, raptownie przeszły do mniey iak miernego maiątku. Według ostatnich listów z Brazylii chciał Następca Tronu wsiąść na okręt Jan VI. w ciągu miesiąca Lutego; będzie on sprawował urząd *Connetabla* (naczelnego wodza) w Portugalii, wypłynąc ma z 2000 woyska liniiowego i z dwóma fregatami Angielskiemi. Ostatnia ta okoliczność mniey pomyślne zrządziła wrażenie na publiczną opiniią, i mogłaby ieżli prawda nieprzyiemny mieć wpływ na przyięcie, które Xięcia spotka za przybyciem do Portugalii.«

Hiszpaniia.

Dziennik Paryzki umieścił z listu pisanego z Madrytu z d. 17. Kwietnia co następuie: »Dnia 7. t. m. zaszły w Alcoy w Królestwie Walencyi rozruchy, które za sobą nieprzyiemne pociągnęły skutki. W mieście tem przystąpiono do nowego wyboru konstytucyynego Alkada, ponieważ wybor dawny, ogłoszony został za nieważny, z powodu zaniedbanych formalności. Przytem zdarzeniu udało się iednemu z poufnych Jenerała Elio wzburzyć Lud, stanąć na iego czele i ogłosić siebie samego Alkadem konstytucyynym. Władze przez ten gwałt znaglone były wezwać pomocy woyska, któremu atoli oparł się Lud zbroyno i chciał gwałt gwałtem odeprzyć. Żołnierze zmuszeni byli dadź ognia, przezco z oboiey strony wielu zabito i raniono. Tym czasem Władze kazawszy uwięzić burzycieli przywróciły nakoniec d. 7. wieczorem spokoyność.

Na ostatniem posiedzeniu Stanów ukończono rozprawy względem proiektu do prawa, maiącego za cel zakazać wszystkich do Rzymu posiłek pieniężnych, pochodzących z należytości, które Papież od różnych Kościelnych przedmiotów z Hiszpanii pobierał. Na tychże posiedzeniach zaymowano się także proiektem do prawa względem nowego urządzenia woyska.«

List prywatny z Irunu z d. 20. Kwietnia (umieszczony równie w Dzienniku Paryzkim) donosi, że w Madrycie stronnictwo liberalistów, niestety naysilnieysze w Zgromadzeniu Stanów, oparło się mocno iakieykolwiek odmianie w Konstytucyi z roku 1812, chociaż wszyscy ludzie rozumni tego Zgromadzenia czuią potrzebę takiego środka, aby utrzymać spokoyność i pokoy wewnętrzny.

Byli naczelnicy kup zbroynych, Longa i tak zwany Pastor niewiadomo ieszcze z iakiego powodu aresztowani zostali, pierwszy w Bilbao drugi w Villa Franca.

Jenerał Morillo iadąc do Madrytu wszędzie bardzo oziębłe był przyięty. Woysko, stoiące w Burgos, nie czyniło mu żadnych honorów, chociaż się tam cały dzień bawił.

Biskup Tarazoński 70 letni starzec wygnany z Hiszpanii przybył do Baionny na d. 17. Kwietnia. Z Irunu miał daną sobie zasłonę złożoną z 25 strzelców konnych, Pułkewnika i Podporucznika.

Podług listu pisanego z Baionny z d. 21. Kwietnia umieszczonego w Gazecie Francuzkiey, między Burgos i Wittoryią, kupa Merina zatrzymała i zrabowała pocztę Francuzką listową; rabusie spalili wszystkie listy kupieckie. Kupa ta składa się z trzech do czterechset ludzi dobrze uzbroionych, każdy z nich pobiera 6 realów dzienney płacy. Wszystkie prowincyię Hiszpańskie napełnione są podobnemi kupami rozboyników.

Naynowszy list Korrespondenta gazety powszechney Niemieckiey w Madrycie z d. 16. Kwietnią zawiera: »Pisząc list ten obawiam się, że może zupełnie WPana rąk nie doydzie, i ztąd przestaie tylko na doniesieniu WPanu o nayważnieyszych zdarzeniach. Goniec, króry miał dzisiay nadeyść z listami z Francyi i z Północy, schwytany został przez powstańców w Starey Kastylyi, i to każe mi się obawiać, że może i odchodzący podobnego dozna losu. Te czątkowe i nie maiące związku rozrucky, zdarzaiące się po części w Stolicy, nieznane zupełnie za granicą, nie tak mie przekonywaią o niezawodney woynie domowey, iako wczoray zapadły wyrok Stanów ogłaszaiący Hiszpanii ią za będącą w powstaniu i w stanie oblężenia. Dotąd nie wiele było znacznych rozruchów w przyszłości będą spiski. Treść tego prawa będziesz WPan. miał w gazetach umieszczoną; nie można się też było spodziewać czego innego po Kommissyi, w którey zasiadali Romero, Alpuente, Calatrava i t. p. lecz należał do niey także Martinez de la Rosa, i ten oświadczył się za owem prawem a — zgromadzenie — ie przyięło. Wszystkie osoby iakiegobądź stopnia (szczególniey duchowni) obwinieni, że należą do zabiegów politycznych, spisków, sprzysiężeń się przeciwko kraiowi, lub, że byli powodem do nieposłuszeństwa przeciwko istniejącemu systematowi sądzeni będą na przyszłość przez Sąd woyskowy złożony z Officerów woyska liniiowego lub milicyi narodowey, i wyrok zostanie spełniony, skoro go potwierdzi Jeneralny Kapitan Prowincyi.«

»Otoż to iest »panowanie praw«, i »naturalni Sędziowie«, którym każdy ulegać musi, są to przechwaleni Officerowie niesforney kupy! Trzeba ludzi tych znać, aby czuć boiazń, mieć ich sędziami życia i śmierci. Officerowie ci rozhukaney kupy woyska, (mówię, rozhukaney, albowiem słyszałem, iak swoich Oficerów będących na czele łżyli naymocniey, nie mówię iuż o innym nieładzie) wybierani są większością głosów z kompanii i sprawuią swoie obowiązki przez dwa lata. Lecz na coż rozbierać, co to iest bydź pod prawem, które stosownie do natury swoiey znosi wszystkie prawa! do takich atoli środków przystępować musi stronnictwo, które w imieniu publicznego mniemania obięło panowanie, i zmuszone iest przez straszne prawa to mniemanie trzymać w uniżeniu! Wyżey namienione schwytanie gońca dowodzi stan Starey Kastylyi; około Sewily zbuntowały się włości: Mazariegos, Cuebas de San Clemente, Cubillo de Ecija, Cubillo de Campo, Revilla de Campo, los Anjines, Revillaras, Carcedo, Modubar, Cardena, Dijo it. p. atoli powstańcy zostali wcześnie rozproszeni przez załogę Sevilską i milicyią narodowę. Gazety nasze, roztropne, nie namienią nic o takowych wypadkach. W miastach Alcay, Elche, Orihuela it. p. ludnych od 14—20,000, od czasu znanego wypadku w Alcoy oraz bardziey bierze góre duch antykonstytucyyny; iak na to przed kilku dniami skarzył się pewien Deputowany na posiedzeniu Stanów; w Lorca raniono ciężko Officera milicyi narodowey, ponieważ kazał wołać: »Niech żyie Konstytucyia!« Iak z iedney strony potrzeba walczyć z tak zwanym Serwilizmem, walka, którą dobrowolnie zrządzono przez tysiączną pogardę i udręczenia, tak z drugiey strony z nierządem demagogicznym.«

»Pospólstwo ultraliberalne Barcelony, które zmusiło nikczemnego naczelnika do wygnania natychmiast i bez zwłoki nayznakomitszych Biskupów, Prałatów i kilku Jenerałów, iedynie dla tego, że się temu pospólstwu podeyrzanymi bydź zdawali, zdawało się naszym Dziennikarzom bardzo bydź chwalebne i godne do naśladowania. Dopoki nie będą wygnani Biskupi, wyraża ieden z tych, i nie pozostaną tylko prawdziwie Konstytucyyni; dopoki nieposłani będą do Algieru urzędnicy, którzy w roku 1814 wytoczyli sprawę przeciwko liberalistom; poki wszyscy woyskowi i cywilni urzędnicy nie będą ubóstwiać Konstytucyi (*idolatras*) niepodobna, aby istniała Monarchiia Konstytucyyna.« Daley życzy ten Dziennikarz Madrytowi poyść za przykładem Barcellony! Rada mieyska Walencyi, czyli

ośmiu członków teyże, przesłało przełożenie tchnące naywiększym Jakubinizmem. Wyrażaią oni, iż udaią się poraz ostatni! Otoż to są płody zasiane przez dawnieysze Ministeryium, igraszka, którą sobie czyniono z Radą mieyską Madrycką, znayduie słusznie naśladowców. Na taynem posiedzeniu Stanów, na którem podane zostało to przełożenie, niektórzy z Deputowanych powstawali silnie przeciwko Jakubinizmowi przygotowuiącemu nierząd, lecz głos umiarkowanych niknie w takich czasach! We wszystkich rewolucyiach byli gdzie nieydzie mężowie rozstropni, poczciwi i kochaiący wolność, lecz we wszystkich rewolucyiach miano ich za taiemne narzędzia despotyzmu, wydarto im ciągle z rąk, nie raz stali się ofiarą swey nierozstropności. Obawiam się, by zwrót rzeczy, który dotąd miałem za podobny, stał się niepodobnym.«

Wielka Brytaniia i Irlandyia.

W Irlandyi zaczynią znowu zbroyne kupy odwiedzać po nocach domy mieszkańców miasteczek i wsi. Rabusie ukazuią się po 30 do 50, żądaią oddania broni, czasem pieniędzy gotowych, a ieżli nie czynią tego dobrowolnie, wtedy morduią palą i pieką. Spodziewaią się, że Rząd zapobieży tym bezprawiom przez dzielne środki.

Francyia.

Rozporządzenie Królewskie z dnia 22go Kwietnia mianuie 16 rzeczywistych, a 20 tytularnych Szambelanów.

Pod d. 24. Kwietnia mianował Król Parem Francyi Marszałka polnego i Pułkownika szóstego pułku gwardyi Etienne de Beurnonvilla, synowca zmarłego Marszałka.

Izba Deputowanych na swoich ostatnich posiedzeniach trudniła się prawie wyłącznie proiektami do prawa względem przywozu i wywozu zboża.

Wyszedł iuż program obrzędów i zabaw, które zayść maią w Paryżu na d. 1. 2. i 3. Maja z powodu Chrztu Xięcia Bordeaux.

Rozpoczęcie postępowania w spisku z d. 19. Sierpnia r. z. ciągle ieszcze na d. 7. Maia iest odłożone, ztąd poczyniono potrzebne przygotowania w mieyscu posiedzeń Izby Parów.

Królewsko Francuzki Poseł na Dworze Berlińskim, P. Chateaubriand, przybył do Paryża d. 26. Kwietnia za czasowem pozwoleniem.

Panna Lenormand uwięziona w Bruxelli zapowiada, że wydzie niebawem pismo na obronę iey charakteru.

Niemcy.

Z Drezna d. 27. Kwietnia. — W Wielki Piątek szanowna nasza Królowa dotknięta została apoplexyią, i od tego czasu iest bardzo chora.

Szwecyia i Norwegiia.

Dnia ieszcze 13. Kwietnia Królewic Następca Tronu czuł w sobie nieiaką słabości; d. 17. dostał mocney gorączki z ściśnieniem piersi i suchem kaszlem. Lekarze puścili mu dwa razy krew z ręki, po czem płynęła obficie krew z nosa, co wczoray trwało 4 godziny, tak, że ią ledwo utamowano. Osłabiony potém spał 5 godzin. Wczoray wieczorem posłano sztafetę do Upsala z wezwaniem, aby Professor tameczny i pierwszy lekarz Nadworny Królewski Afzelius ziechał do tuteyszey Stolicy na radę lekarską; iakoż przybył dzisieyszey nocy.

Królestwo Polskie.

Z Warszawy d. 5. Maja. — Robota dróg bitych w Królestwie Polskiem, którą w roku 1819. rozpoczęto, była w końcu roku przeszłego w następuiącym stanie: Drogi bite zupełnie skończone wynoszą mil 21 i ćwierć (licząc po 7 stay, czyli 4,319 sążny Warszawskich na milę); drogi potrzebuiące tylko ostatniey warsztwy kamienney, mil 2 i ćwierć; drogi dopiero ziemią uplantowane, mil 6 i pół. Prócz tego, przysposobiono do dalszey roboty 52,000 sześciennych sąni kamieni. Naykosztownicysza była grobla pod Terespolem, 3,600 sążni długa, sypana wśród bagnisk ogromnych, wylewem Bugu zrządzonych; naywięcey zaś sztuki wymagaiącą iest droga przez iłowatą górę Michałówkę w Woiewództwie Krakowskiem.

Przez wyprowadzenie liniy prostych nastąpi w kraiu bardzo znaczne i korzystne dla handlu skrócenie traktów; tak naprzykład trakt z Warszawy do Brześcia Litewskiego, który przed innemi dokończony będzie, stanie się w przeciągu mil 28 krótszym o mil cztery. Drogi bite w Krolestwie będą iedne z naymocnieyszych; są prawie wszystkie z granitu budowane; i tylko w kilku okolicach Woiewództw Krakowskiego i Lubelskiego, będą dawane warsztwy z wapiennego kamienia. W roku bieżącym rozpoczęli inżinierowie Polscy także w kraiu Rossyyskim ku Białemustoku drogę robić.

Redakcyia F. Krattera. — Drukiem J. Pillera.